

FORSIKRINGSBEVIS

FORSIKRINGSNUMMER

UTSTEDT

Transport av handelsvarer

Nyheter og endringer

Forsikringsoversikt

Forsikringsbevis

Fellesdekninger / Generelle vilkår

Erstatningsregler

Hva er forsikret	Forsikringssum	Egenandel
------------------	----------------	-----------

- Forsikringen omfatter transport i.f.m.
Transportområde:
Fra:
Til:
Transportmiddel:
- Maks forsikringssum pr transportmiddel
- Forsikringssum totalt

Forsikringen dekker

B-vilkår/Ulykke tr.middel+last/loss
Tyveri er ikke inkludert

1. Sikkerhetsforskrifter – hva sikrede må gjøre for å forebygge skader

Sikkerhetsforskriften må også oppfylles av andre med ansvar eller medansvar for transporten.

- Bestemmelser om sikkerhetsforskrift angitt i Fellesdekninger/ Generelle vilkår, Cefor-bransjevilkår Kapittel 7.

I tillegg gjelder:

- Ved transport av brukte båter/motorkjøretøy/maskiner skal det foreligge oppdatert tilstandsrapport fra utenforstående takstkonsulent

Dersom dette ikke overholdes, kan retten til erstatning bortfalle helt eller delvis, jf. forsikringsavtaleloven § 4-8 og § 4-11

Ansvarsbegrensninger**Sikrede må varsle Gjensidige**

- hvis varene/eiendelene skal transporteres utenfor avtalt område
- hvis det skal transporteres andre typer varer/eiendeler enn avtalt

Ellers kan retten til erstatning helt eller delvis falle bort (forsikringsavtaleloven § 4-6).

Sikrede må også varsle Gjensidige

- hvis varenes/eiendelenes verdi avviker fra forsikringssummene

Ellers kan erstatningen reduseres forholdsmessig - ut fra forholdet mellom avtalt og riktig pris (forsikringsavtaleloven § 4-7).

Pris	kr
------	----

Frist for å melde skade

Skade/krav skal meldes til Gjensidige innen ett år etter at forsikrede / den som har rett til erstatningen, fikk kunnskap om de forhold som begrunner kravet. Ellers kan retten til erstatning falle bort.

Klagemuligheter

Dersom det er noe du ikke er fornøyd med, kan du kontakte

- Gjensidiges Kundeombud
- Finansklagenemnda

FORSIKRINGSBEVIS

FORSIKRINGSNUMMER

UTSTEDT

Transport av handelsvarer

	Dekkes	Dekkes ikke
Forsikringsavtalens begynnelse og opphør	Forsikringen omfatter alle forsendelser som blir påbegynt etter at forsikringsavtalen er begynt å løpe. Når en forsendelse faller inn under forsikringen, varer selskapets ansvar for den påbegynte forsendelse inntil forsikringstiden for denne er opphørt, jfr. Fellesdekninger/Generelle vilkår, Cefor bransjevilkår § 15.	
Omfang av forsikringen	<p>Forsikringsavtalen omfatter forsendelser som faller inn under forsikringstakerens forretningsvirksomhet som angitt i forsikringsbeviset når han eier eller bærer risikoen for varene under transporten eller etter salgsavtalen er forpliktet til å tegne forsikring for den som bærer risikoen.</p> <p>Forsendelser som faller inn under forsikringsavtalen kan ikke unndras selskapet selv om varen også er forsikret annet sted.</p>	<p>Forsendelser som kan utsette selskapet for sanksjoner, forbud eller restriksjon hjemlet i resolusjoner vedtatt av FN, EU, Storbritannia eller USA.</p> <p>Uten særskilt avtale omfatter forsikringsavtalen ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Transport frem til cif-havnen eller cip-stedet av varer som forsikringstakeren har kjøpt cif eller cip. - Transport som i sin helhet er lokal. - Lokale for- og ettertransporter hvor vedkommende hovedtransport ikke omfattes av avtalen. - Uregistrerte postforsendelser eller andre forsendelser som finner sted uten at det er utstedt konnossement eller fraktbrev. - Transport med hel- eller delbefraktede skip hvis skipets alder er 16 år eller mer. Med hel- eller delbefraktet skip menes ethvert sjøgående fartøy hvor selgeren eller kjøperen eller noen på disses vegne har inngått certeparti eller spesialavtale med bortfrakter om befraktning (leie) av hele eller deler av fartøyet. Skipets alder regnes fra utløpet av skipets opprinnelige leveringsmåned. Når opprinnelig leveringsmåned ikke kan dokumenteres, regnes alderen fra 1. januar i opprinnelig leveringsår. - Transport med lekter, helikopter eller slep direkte på vann. <p>Cyberekklusjon Vilkårene kan leses i Fellesdekninger/Generelle vilkår.</p>
Hvilke skader	<p>For denne forsikringen gjelder vedlagte avtalevilkår utarbeidet av The Nordic Association of Marine Insurers (Cefor): Cefor form 261, versjon 2004. Vilkårene kan leses i Fellesdekninger/Generelle vilkår.</p> <p>Forsikringen dekker kun påviselige skader som er direkte påført under transporten.</p> <p>Forsikringen er avtalt etter følgende farefelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utvidet Transportulykke - B-vilkår - Vrakfjerning etter særvilkår i Fellesdekninger/Generelle vilkår, men begrenset til NOK 5.000.000 	<ul style="list-style-type: none"> - Selskapet dekker ikke riper, rifter og gnisskader med mindre skaden skyldes: <ul style="list-style-type: none"> - at sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke - at landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring - at lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen - brann, lynnedslag eller eksplosjon - jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer

FORSIKRINGSBEVIS

FORSIKRINGSNUMMER

UTSTEDT

Transport av handelsvarer

	Dekkes	Dekkes ikke
		<ul style="list-style-type: none"> - felleshavaribidrag og felleshavarioppofrelse som ikke skyldes en fare som forsikringen omfatter. - Selskapet erstatter ikke verdiforringelse etter fagmessig reparasjon av mindre skader. <p>Under opphold på messe eller utstilling:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tyveri eller hærverk i det tidsrommet lokalet er åpent for kunder og publikum - manko.

Nyheter og endringer

Forsikringsoversikt

Forsikringsbevis

Fellesdekninger / Generelle vilkår

Erstatningsregler

Vilkår for transportforsikring av varer av 1995

Versjon 2004

CEFOR form. nr 261

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Definisjoner

I disse vilkår betyr:

- 1. Tap:** Økonomisk tap av enhver art, derunder totaltap, manko, skade, inntektstap, omkostninger og ansvar, jfr. dog unntakene i § 6 tredje ledd.
- 2. Skade:** Fysisk beskadigelse som ikke er totaltap eller manko.
- 3. Transportdokument:** Konnossement eller annet dokument som gir råderett over varene under transporten.
- 4. Forsikringsdokument:** Det legitimasjonsdokument som utstedes for forsikringen i forbindelse med den enkelte transport.

Kapittel 2. Hva forsikringen omfatter

§ 2. Forsikringens farefelt

For forsikringen kan det avtales ett av følgende farefelt:

1. Alle farer - "A-vilkår", jfr. § 3.
2. Utvidet transportulykke - "B-vilkår", jfr. § 4.
3. Transportulykke - "C-vilkår", jfr. § 5.

Hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, ansees forsikringen inngått på A-vilkår.

§ 3. Alle farer - A-vilkår

En forsikring på A-vilkår omfatter alle farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17, 18 og 19.

§ 4. Utvidet transportulykke - B-vilkår

En forsikring på B-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som følger av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.
6. At varene kastes eller skylles overbord.
7. At vann fra hav, innsjø eller elv trenger inn i lager eller på oppbevaringsplass.
8. Lasting eller lossing av de forsikrede varer, dog begrenset til totaltap av hele kolli.
9. Lossing, lasting eller flytting av de forsikrede varer i nødhavn, og tyveri eller nedbør mens varene er lagret i nødhavn.

§ 5. Transportulykke - C-vilkår

En forsikring på C-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller

- støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.

§ 6. Forsikringens tapsfelt

Forsikringen omfatter følgende tap:

1. Totaltap, jfr. § 35.
2. Manko, jfr. § 36.
3. Skade, jfr. § 37.

Forsikringen dekker også følgende omkostninger:

1. Redningsomkostninger, jfr. § 39.
2. Felleshavaribidrag, jfr. § 40.
3. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse, jfr. § 41.
4. Saksomkostninger, jfr. § 42.
5. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 43.

Medmindre annet er særskilt avtalt, erstatter selskapet ikke :

1. Alminnelig formuestap, herunder tidstap, konjunkturtap, markeds- og driftstap, og lignende tap.
2. Ansvar som sikrede pådrar seg overfor tredjemann.

Er forsikringen dekket på B-vilkår, jfr. § 4, eller på C-vilkår, jfr. § 5, dekker forsikringen også felleshavaribidrag (jfr. § 40) og felleshavarioppofrelse som ikke skyldes en fare som forsikringen omfatter, med mindre det dreier seg om en fare som er unntatt i §§ 17, 18 og 19.

§ 7. Årsakssammenheng

Forsikringen dekker tap som skyldes at de forsikrede varer i forsikrings- tiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter.

§ 8. Bevisbyrde

Sikrede har bevisbyrden for at han har lidt et tap som omfattes av forsikringen, og for tapets omfang.

Selskapet har bevisbyrden for at et tap er forårsaket av en fare som er unntatt i vilkårene.

Kapittel 3. Hvem forsikringen gjelder for - Identifikasjon

§ 9. Hvem forsikringen gjelder for

Er det ikke angitt hvilke personers interesse forsikringen omfatter, gjelder den til fordel for forsikringstakeren og dem som fra ham har fått overdratt eiendomsrett til eller sikkerhetsrett i varene, såfremt sikkerhetsretten er stiftet gjennom overdragelse av transportdokument for varene. Er forsikringen tegnet av selgeren, uten at det fremgår av salgsavtalen med tilhørende leveringsvilkår eller av særskilt avtale at kjøperens eller andre senere eieres interesse i varene skal være omfattet av forsikringen, dekker forsikringen ikke disses interesse i varene.

Hvis forsikringstakeren ikke har eller får noen formuesinteresse i varene, ansees forsikringen, hvor ikke annet følger av forholdene, som tegnet til fordel for selgeren og dem som utleder sin rett til varene fra ham.

Er sikrede både avsender og mottaker av varene, kan han ved et forsikringstilfelle velge om han vil påberope seg reglene om dekning av selgerens interesse eller reglene om

dekning av kjøperens interesse. Velger han det siste, kan han likevel ikke kreve dekket tap som nevnt i § 29 annet ledd pkt. e.

Utover det som er bestemt i første ledd, gjelder forsikringen ikke til fordel for innehaveren av panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett som angitt i FAL § 7-1 tredje ledd.

§ 10. Identifikasjon

Selskapet kan overfor sikrede påberope seg at retten til erstatning for varene er gått helt eller delvis tapt som følge av handling eller unnlatelse fra:

- a) Ledende personell hos en av de sikrede med ansvar for transporten av varene.
- b) Forsikringstakeren eller tidligere eier av varene. Det er intet vilkår at vedkommende var eier da forsømmelsen fant sted, såfremt varene berodde hos ham eller hos noen som hadde dem på hans vegne.

Ved brudd på sikkerhetsforskriftene i §§ 22, 23 eller 24, eller på en sikkerhetsforskrift som er gitt av selskapet i medhold av § 21 og inntatt i forsikringsbeviset, kan selskapet også påberope seg handling eller unnlatelse fra andre personer som er engasjert for å forestå organiseringen av transporten.

§ 11. Selskapets innsigelser overfor godtroende erverver av forsikringsdokumentet

Har sikrede fått det utstedte forsikringsdokumentet i hende, kan selskapet ikke gjøre gjeldende at:

1. Forsikringsavtalen senere er endret eller oppsagt.
2. Dekningen er bortfalt som følge av manglende premiebetaling.
3. Retten til erstatning helt eller delvis er gått tapt som følge av handling eller unnlatelse fra tidligere eiers side. Dette gjelder dog ikke hvor forsikringstakeren har forsømt sin opplysningsplikt, jfr. § 12.
4. Det kan motregne krav på premie eller andre krav mot forsikringstakeren i erstatningen.
5. Det tidligere har utbetalt erstatningen.

Selskapet kan likevel gjøre sine innsigelser gjeldende såfremt sikrede, da han fikk forsikringsdokumentet i hende, kjente eller burde ha kjent til det forhold som ligger til grunn for innsigelsen.

Kapittel 4. Plikten til å gi opplysninger

§ 12. Forsikringstakerens opplysningsplikt

I forbindelse med inngåelsen eller eventuell fornyelse av forsikringsavtalen kan selskapet be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Forsikringstakeren skal gi riktige og fullstendige svar på selskapets spørsmål. Forsikringstakeren skal også av eget tiltak gi selskapet opplysninger om særlige forhold som han må forstå er av vesentlig betydning for selskapets vurdering av risikoen.

Blir forsikringstakeren på noe tidspunkt klar over at han har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal han uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet om dette.

§ 13. Tredjemanns opplysningsplikt

Omfatter forsikringen en tredjemanns interesse, og vet tredjemann at forsikringen er eller vil bli tegnet, har tredjemann samme opplysningsplikt som forsikringstakeren,

jfr. § 12.

Ved tredjemanns brudd på opplysningsplikten etter første ledd, gjelder FAL § 4-2 tilsvarende.

Kapittel 5. Forsikringstiden

§ 14. Forsikringstidens begynnelse

Er selgeren forsikringstaker, begynner selskapets ansvar å løpe når varene settes i bevegelse for direkte ombordbringelse i det transportmiddel som fører dem fra det lager eller sted som er utgangspunkt for den sikrede transport.

Er kjøperen forsikringstaker, eller er det uttrykkelig angitt at forsikringen bare omfatter kjøperens interesse, begynner selskapets ansvar å løpe når risikoen går over på kjøperen i henhold til salgsavtalen, eller når en forsikring tegnet av selgeren i henhold til salgsavtalen opphører.

Omfatter forsikringen bare kjøpers interesse, erstatte selskapet også kjøperens tap ved at et transportdokument han har innløst i god tro ikke inneholder opplysning om manko eller skade som varene har lidt etter det tidspunkt som er nevnt i første ledd.

§ 15. Forsikringstidens opphør

Selskapets ansvar opphører ved det av de nedenfor nevnte tidspunkter som først inntreffer:

1. Når varene er trygt avlesset fra det transportmiddel som bragte dem til mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted.
2. Hvis varene ikke skal inntas på mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted, når varene blir utlevert til mottaker eller disponeres av ham på annen måte.
3. Når transportøren med hjemmel i fraktavtalen har solgt varene for sikredes regning og risikoen har gått over på kjøperen.
4. Kl. 24 lokal tid den 30. dag etter den dag da lossing av varene ble avsluttet på det oppgitte bestemmelsessted.
5. Kl. 24 lokal tid den 60. dag etter lossingen av varene fra det skip som bragte dem til avtalt lossehavn.

§ 16. Midlertidig opphør av forsikringen

Forsikringen trer ut av kraft når varene blir oppholdt på ett sted i mer enn 15 dager på grunn av sikredes forhold.

Forsikringen gjeninntreffer fra det øyeblikk det settes i verk fysiske tiltak for å igangsette eller gjenoppta transporten.

Blir varene oppholdt underveis i mer enn tre måneder på ett enkelt sted, trer forsikringen ut av kraft i den overskytende oppholdstid, med mindre oppholdet skyldes:

1. Erstatningsmessig skade, tyveri eller sjørøveri.
2. Skade på andre varer som føres med transportmidlet.
3. At et transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt.
4. At havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret.

Kapittel 6. Unntatte farer - Samvirke mellom flere farer

§ 17. Dekkslast

Er varene forsikret som dekkslast og ført på dekk, svarer selskapet ikke for:

1. Tap som følge av nedbør eller overvann.
2. Tap som skyldes smuss eller gnister som ikke forårsaker brann.

3. Tap som følge av at last forskyver seg under gange, med mindre tapet skyldes at de forsikrede varer går overbord.
4. Tap som følge av sammenblanding med eller utlekking fra den øvrige last.

Tap som nevnt i første ledd erstattes likevel hvis det skyldes brann eller eksplosjon, eller at skipet har støtt mot fast eller flytende gjenstand.

Bli varer som er forsikret som romslast ført på dekk, og forsikringstakeren kjente eller burde kjenne til dette, gjelder første og annet ledd tilsvarende.

Er varer transportert i lukket container, ansees de som romslast uten hensyn til om vedkommende container føres på dekk eller ikke.

§ 18. Unntatte farer

Forsikringen omfatter ikke tap som skyldes:

1. Varenes egenskaper eller deres tilstand ved forsikringstidens begynnelse.
2. Normalt svinn.
3. Protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje, terrorhandlinger o.l., med mindre det foreligger særlig avtale om dekning.
4. At varene er bestemt for et ulovlig formål, er fremstilt gjennom ulovlig virksomhet eller ved ulovlige metoder. Ulovligheten bedømmes etter de regler som ved forsikringstidens begynnelse gjaldt i eksportlandet, importlandet eller et annet land som sikrede måtte regne med at varene skulle passere.
5. Forsinkelse, med mindre det dreier seg om videreutvikling av erstatningsmessig skade under videretransport, eller det foreligger særlig avtale om dekning.
6. Krig eller krigslignende forhold, med mindre det foreligger særlig avtale om dekning.
7. Inngrep mot varene som foretas av statsmakt.
8. Oppbringelse, konfiskasjon, rekvisisjon og andre lignende inngrep mot transportmidlet, iverksatt av statsmakt.
9. Hindring av transportvirksomheten, iverksatt av statsmakt.
10. Frigjøring av atomenergi.
11. Kjemiske, biologiske, biokjemiske eller elektromagnetiske våpen.

§ 19. Kondens og andre temperatur-innvirkninger

Selskapet svarer ikke for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, med mindre tapet skyldes:

1. at transportmidlet eller lasten har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet,
2. at varene er sendt med et transportmiddel eller i en container som var uegnet for transporten, jfr. likevel § 22,
3. utilstrekkelige eller sviktende beskyttelsesforanstaltninger fra transportørens side,
4. brann, lynnedslag eller eksplosjon.

Er varene fraktet eller skulle de ha vært fraktet i termoregulert transportmiddel eller container, svarer selskapet likevel bare for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, såfremt tapet skyldes:

1. at transportmidlet har vært utsatt for havari som nevnt i § 4 nr. 1 - 3 etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container,
2. brann, lynnedslag eller eksplosjon
3. at termomaskineriet har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container, og som følge av dette har vært ute av drift sammenhengende

i minst 6 timer.

§ 20. Samvirke mellom flere farer

Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farer ikke omfattes av forsikringen, fordeles tapet forholdsmessig over de enkelte farer etter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på dets inntreden og omfang, og selskapet svarer kun for den del av tapet som blir henført til de farer forsikringen omfatter.

Har en fare som nevnt i § 18 nr. 10 eller 11 medvirket til tapet, skal likevel hele tapet ansees forårsaket av en slik fare.

Kapittel 7. Sikkerhetsforskrifter

§ 21. Alminnelige regler

For forsikringen gjelder de sikkerhetsforskrifter som er angitt i §§ 22 til 24 og de forskrifter som ellers er gitt av selskapet, og som fremgår av forsikringsbeviset. Ved internasjonale transporter er dessuten alle forskrifter og påbud om forholdsregler for å forebygge tap, gitt av offentlig myndighet, å anse som sikkerhetsforskrifter, idet FAL § 1-2 litra (e) er fraveket, jfr. lovens § 1-3 annet ledd litra (e).

Overtres en sikkerhetsforskrift, svarer selskapet bare i den utstrekning det godtgjøres at tapet ikke er en følge av overtredelsen eller at overtredelsen ikke kan tilregnes sikrede.

§ 22. Uegnet transportmiddel

Sikrede skal sørge for at varene sendes med et transportmiddel eller i en container som er egnet for transporten.

§ 23. Merking og innpakning av varer

Hvert enkelt kollo av varene skal tydelig angi følgende:

1. Avsenders og mottakers navn og adresse.
2. Hvilken side som er "opp" eller "ned" på kolloet.
3. Varenes farlighetsgrad, angitt med internasjonale symboler.
4. Tyngdepunktangivelser.
5. Løfteanvisninger.

Dersom varenes beskaffenhet krever det, skal hvert enkelt kollo også inneholde særskilte anvisninger om behandling av varene, f.eks. at de skal behandles spesielt varsomt, eller at de ikke skal utsettes for bestemte typer påvirkning, som fuktighet, varme, slag, støt o.l.

Merking skal skje på norsk. Ved internasjonale transporter skal varene i tillegg være merket på engelsk.

Varene skal være innpakket, emballert og sikret slik at de kan tåle normale og påregnelige transportpåkjenninger.

§ 24. Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel

For varer som fraktes i termoregulert transportmiddel gjelder i tillegg til § 23 følgende sikkerhetsforskrift:

1. Det termoregulerte transportmidlet må før varene lastes inn, ha oppnådd transporttemperaturen, og avsenderen må såvidt mulig pålegge transportøren å kontrollere temperaturen hver tredje time under transporten.
2. Varenes innlastingsstemperatur skal være i overensstemmelse med transporttemperaturen, og

innlastings- og transporttemperaturen skal angis i fraktbrevet.

3. Før transporten påbegynnes, skal avsender om mulig påse at lasterommet eller containeren ikke har huller eller er utett, at lasterommet eller containeren er rengjort og luktfri, og at dører og pakninger er tette.
4. Varen skal stues så kompakt at utglidninger forhindres, men likevel slik at luft sirkulasjonen, særlig under taket, ned langs dørene og retur langs gulvet, ikke blir blokkert.

Kapittel 8. Redningstiltak, avbrytelse og fullførelse av transporten

§ 25. Sikredes plikt til å begrense tap

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inntreffe, eller er det inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av ham for å avverge eller begrense tapet. Gir selskapet bestemte forskrifter, skal han følge dem, med mindre han må forstå at de er utferdiget på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger om den faktiske situasjon.

Er forsikringstilfellet inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold melde fra til selskapet. Han skal holde selskapet underrettet om den videre utvikling, og varsle det til sjøforklaring og besiktelse hvor det kan være av betydning for det å være representert.

Bliir transporten oppholdt, skal sikrede uten ugrunnet opphold varsle selskapet og gjøre hva han kan for å få transporten igang igjen.

§ 26. Selskapets ansvar ved sikredes unnlattelse

Har sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt unnlatt å oppfylle sine plikter etter § 25, svarer ikke selskapet for større tap enn det må antas at selskapet ville ha hatt å dekke, dersom plikten var blitt oppfylt.

§ 27. Oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet

Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal oppgis dersom videretransporten:

1. Ikke kan skje uten ekstraordinær risiko for erstatningsmessig tap av varene eller betydelig skade på dem.
2. Vil medføre urimelige meromkostninger for selskapet.
3. Ikke kan ventes fullført etter å ha blitt forsinket i minst 30 dager.

§ 28. Fullførelse av transporten etter krav fra selskapet

5. Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal fullføres, med mindre det på grunn av erstatningsmessig skade som varene har lidt eller må fryktes å ville lide under videretransporten, ville være uforvarselig å sende dem til bestemmelsesstedet.

Kapittel 9. Forsikringsverdien

§ 29. Forsikringsverdien

Når ikke annet er avtalt, skal forsikringsverdien ansees å være varenes markedspris på innlastingsstedet ved forsikringens begynnelse. Er varene solgt, legges fakturabeløpet til grunn ved ansettelsen av deres markedspris.

Kommer erstatningen av varene kjøperen til gode, omfatter

forsikringsverdien eventuelt i tillegg:

- (a) hans omkostninger i forbindelse med avsendelsen,
- (b) toll og andre ordinære omkostninger ved transporten,
- (c) forsikringspremie som han skal betale,
- (d) frakt som han har betalt eller vil måtte betale,
- (e) hans forventede fortjeneste. Er intet annet avtalt, er forsikringsverdien av slik forventet fortjeneste 10% av varenes forsikringsverdi for øvrig.

§ 30. Underforsikring

Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien.

§ 31. Overforsikring

Er forsikringssummen større enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte tapet inntil forsikringsverdien.

Kapittel 10. Selskapets erstatningsansvar

§ 32. Hovedregel

Selskapet svarer inntil forsikringssummen for tap som er forårsaket ved et enkelt forsikringstilfelle.

§ 33. Ansvar utover forsikringssummen

Selv om forsikringssummen overskrides, erstatter selskapet:

1. Tap som nevnt i §§ 39 til 43.
2. Renter av erstatningen etter § 49.

§ 34. Selskapets adgang til å fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen

Er et forsikringstilfelle inntrådt, kan selskapet fri seg fra ansvar for tap som nevnt i §§ 39 til 44 ved å gi sikrede melding om at det vil utbetale forsikringssummen, eller den del av forsikringssummen som angår de varer som er rammet av forsikringstilfellet. Selskapet har i dette tilfellet ingen rett til å overta varene etter § 52.

Tap som nevnt, erstattes likevel utover forsikringssummen, såfremt det skyldes foranstaltninger satt i verk før sikrede fikk melding om selskapets beslutning.

§ 35. Totaltap

Totaltap foreligger når:

1. Hele varepartiet er gått til grunne.
2. Hele varepartiet er unndratt sikrede uten at det er mulighet for at han vil få det igjen.
3. Transporten til det fastsatte bestemmelsessted er oppgitt overensstemmende med § 27 eller § 28.
4. Hele varepartiet er så sterkt beskadiget at minst 90% av verdien må ansees tapt.

Ved totaltap erstatter selskapet forsikringssummen for det forsikrede vareparti, dog ikke utover dets forsikringsverdi. I erstatningen gjøres det ikke fradrag for eventuelle skader pådratt i forsikringstiden, hva enten disse omfattes av forsikringen eller ikke.

§ 36. Manko

Manko foreligger når en del av det forsikrede vareparti er gått tapt som angitt i § 35 første ledd.

Ved manko erstatter selskapet en så stor del av forsikringssummen for hele varepartiet som tilsvarer de varer som er gått tapt. § 35 annet ledd tilsvarende anvendelse.

§ 37. Skade

Er forsikrede varer blitt skadet, kan selskapet kreve at skaden blir utbedret mot å erstatte omkostningene ved utbedringen etter hvert som de påløper. Utbedring kan ikke kreves dersom den fører til urimelig tap eller ulempe for sikrede.

Hvis selskapet ikke krever eller kan kreve at skaden blir utbedret eller hvis utbedringen ikke er fullstendig, erstatte selskapet så mange prosent av forsikringsverdien av de skadede varer som svarer til den endelige reduksjon av deres verdi (skadeprosenten).

Er skadeprosenten for varer bestemt for videresalg fastsatt til 50 eller høyere ved besiktelse etter § 47, kan selskapet forlange at de skal selges og bestemme salgsmåten. Erstatningen skal i slike tilfelle settes til differansen mellom forsikringsverdien, eventuelt forsikringssummen dersom denne er lavere, og den pris som ble oppnådd ved salget. Salget må begjæres uten ugrunnet opphold etter at det foreligger endelig besiktelsesrapport. Er varene lett bedervelige, kan selskapet begjære salg uten å avvente endelig besiktelsesrapport og selv om skadeprosenten ikke overstiger 50. Selskapets rett til å begjære salg etter dette ledd er undergitt de samme begrensninger som realisasjonsretten etter § 52.

Går de skadede varer totalt tapt før utløpet av forsikringstiden, kan sikrede ikke kreve erstatning dersom:

1. et selskap utbetaler erstatning for totaltap uten fradrag for delskaden, eller
2. totaltapet ikke erstattes under noen forsikring.

§ 38. Skade på eller tap av en del av et hele

Ved skade på eller tap av en del av en gjenstand som består av flere deler, erstatte selskapet bare omkostningene ved å reparere eller fornye den del som er skadet eller gått tapt. Dette gjelder selv om det er av vesentlig betydning at gjenstanden er komplett.

§ 39. Redningsomkostninger

Selskapet erstatte sikredes redningsomkostninger i samsvar med FAL § 6-4, med mindre reglene i § 40 kommer til anvendelse. Ved internasjonal transport, herunder transport til og fra norsk kontinentalsokkel, erstatte selskapet ikke sikredes ansvar for tap påført tredjemann.

§ 40. Felleshavari

Selskapet svarer for felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse, hvis felleshavarihandlingen er foretatt av hensyn til de farer som forsikringer omfatter eller følger av § 6 fjerde ledd. Bidraget erstattes på grunnlag av dispasje, lovlig oppgjort etter gjeldende rettsregler eller vilkår som må ansees sedvanlige i vedkommende fart.

§ 41. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse

Hvis sikrede i anledning av et forsikringstilfelle har måttet stille sikkerhet, kan han kreve rimelige utgifter i forbindelse med dette erstattet av selskapet.

§ 42. Saksomkostninger

Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, og når sikrede gjør gjeldende dekningskrav mot tredjemann i anledning av tap som omfattes av forsikringen, svarer selskapet for de omkostninger som påløper, såfremt

de tiltak som er truffet, er godkjent av selskapet eller må ansees forsvarlige.

§ 43. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret

Er selskapet ansvarlig for tapet, skal det også erstatte rimelige omkostninger ved fastsettelsen av tapet og beregningen av erstatningen. Selskapet betaler alltid utgiftene til sin egen besiktelsesmann.

§ 44. Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser

Er det påløpt omkostninger som nevnt i §§ 39 til 43 ved tiltak som angår flere interesser, svarer selskapet bare for den del av omkostningene som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.

Kapittel 11. Erstatningsoppgjøret

§ 45. Sikredes opplysningsplikt

Ved erstatningsoppgjøret skal sikrede gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for ham, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Sikrede skal også søke å medvirke til at opplysninger og dokumenter som beror hos tredjemann, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar, utleveres til selskapet.

§ 46. Svik

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som han vet eller må forstå kan føre til at han får utbetalt en erstatning han ikke har krav på, mister han ethvert erstatningskrav mot selskapet etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, sml. FAL § 8-1 annet ledd.

§ 47. Besiktelse av skade

Krever sikrede erstatning for skade eller for totaltap overensstemmende med § 35 første ledd nr. 4, skal varene, hvis det begjæres av selskapet eller sikrede, besiktes av en representant for sikrede og en representant for selskapet i fellesskap.

Før besiktelsen skal varepartiet såvidt mulig oppdeles i grupper etter arten og omfanget av skadene. Representantene skal såvidt mulig uttale seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for deres inntreden, og angi hvordan skaden bør utbedres eller i hvilken grad skaden reduserer varens verdi (skadeprosenten).

Er det uenighet mellom sikredes og selskapets representanter om skadens omfang og årsak, kan partene bli enige om å tilkalle en oppmann. I så fall utnevnes oppmannen av partenes representanter i fellesskap. Oppmannen skal avgi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som partenes representanter er enige om å forelegge ham.

§ 48. Valutakurser

Har sikrede hatt utlegg i annen valuta enn den som forsikringssummen er fastsatt i, skal omregningen skje etter kursen på utleggsdagen. Hvis utlegget forfaller til bestemt tid, og sikrede uten rimelig grunn lar være å betale ved forfall, kan han ikke kreve erstatning etter en høyere kurs enn forfallsdagens. Har sikrede etter samråd med selskapet

foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn.

Skal selskapet erstatte omkostninger som ikke er betalt når oppgjøret finner sted, skjer omregningen etter kursen på den dag erstatningsberegningen avgis.

§ 49. Renter av erstatningen

Sikrede har krav på renter av erstatningen når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til selskapet. Skal selskapet erstatte sikredes utlegg, inntrer renteplikten tidligst to måneder etter at utlegget er gjort.

Forsømmer sikrede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter som nevnt i § 45, har han ikke krav på renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis sikrede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

For renten gjelder ellers lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. §§ 2 annet ledd og 3.

Er forsikringssummen fastsatt i annen valuta enn i norske kroner, skal renten etter første ledd beregnes etter en rentesats svarende til 3 måneders LIBOR for avtalt valuta med tillegg av 1,5 prosentpoeng, bestemt etter den dags rentesats som gjelder når selskapets renteplikt begynner å løpe etter første ledd. Rentesatsen reguleres deretter hver 3. måned.

§ 50. Forsikringsdokumentet som legitimasjonsdokument

Har selskapet i god tro utbetalt erstatning eller foretatt andre disposisjoner over forsikringsforholdet etter å ha fått forevist forsikringsdokumentet og gitt dette påtegning om disposisjonen, kan det ikke senere gjøres gjeldende at den som foreviste forsikringsdokumentet manglet rett til å råde over forsikringsforholdet.

§ 51. Selskapets rett til å forlange forsikringsdokumentet tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning

Selskapet kan forlange å få tilbakelevert forsikringsdokumentet før det utbetaler erstatning. Ved utbetaling av forskudd på erstatning kan selskapet forlange forsikringsdokumentet forevist til påtegning.

§ 52. Selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning

Ved betaling av erstatning for totaltap eller manko trer selskapet inn i sikredes rett til de varer som er erstattet, med mindre det senest ved utbetalingen gir avkall på sin rett. § 30 får tilsvarende anvendelse.

Ved disponeringen av de varer som selskapet har overtatt retten til etter første ledd, plikter selskapet å ta tilbørlig hensyn til sikredes interesser.

Sikrede plikter å skaffe selskapet alle dokumenter som er av betydning å ha som eier. Omkostninger som påløper i denne forbindelse, bæres av selskapet.

Kapittel 12. Dekningskrav mot tredjemann (regress)

§ 53. Selskapets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter tapet, inntrer selskapet ved utbetalingen av erstatningen i sikredes rett mot tredjemann. I forhold til speditør, transportør o.l. gjelder

dette også hvor disse står som forsikringstakere.

Svarer selskapet bare delvis for tapet, deles kravet forholdsmessig mellom selskapet og sikrede. Det samme gjelder hvis erstatning for det fulle tap ville bli betalt med et høyere beløp av tredjemann enn av selskapet, men tredjemann bare hefter for en andel av tapet eller hele tapsbeløpet ikke kan inndrives.

Hvis selskapets krav utbringer et høyere nettobeløp enn det som er betalt til sikrede med tillegg av renter, tilfaller det overskytende sikrede.

§ 54. Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet

Sikrede plikter å foreta det nødvendige for å bevare og sikre kravet inntil selskapet selv kan vareta sine interesser. Hvis det er påkrevet, skal sikrede benytte kyndig teknisk og juridisk bistand.

Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter foregående ledd, blir han ansvarlig for det tap selskapet er påført ved forsømmelsen. Ved nasjonale transporter kommer likevel begrensningene i FAL § 4-10 til anvendelse.

Selskapets ansvar nedsettes med det beløp det blir avskåret fra å innkreve som følge av at sikrede har fraskrevet seg retten til å kreve erstatning av tredjemann, dersom fraskrivelsen ikke kan ansees sedvanlig.

§ 55. Sikredes plikt til å bistå selskapet med opplysninger og dokumenter

Selskapet har rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter og andre bevisligheter, også før det har overtatt kravet. I tilfelle av prosess mellom sikrede og tredjemann har selskapet rett til å la seg representere ved egen prosessfullmektig.

Kapittel 13. Oppsigelse

§ 56. Oppsigelse ved svik

Er opplysningsplikten etter § 12 svikaktig forsømt, kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med forsikringstakeren med øyeblikkelig virkning. Tilsvarende gjelder overfor sikrede, hvis opplysningsplikten etter § 13 er svikaktig forsømt.

Er det utvist svik etter § 46, kan selskapet si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med sikrede med én ukes varsel.

§ 57. Oppsigelse ved uriktige opplysninger

Blir selskapet kjent med at de opplysninger det har fått om risikoen er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig punkt, kan det si opp forsikringen med 14 dagers varsel.

§ 58. Oppsigelse som følge av sikredes handling eller unnlattelse

Selskapet kan si opp forsikringsavtalen med to måneders varsel dersom:

1. sikrede forsettlig har fremkalt eller forsøkt å fremkalle et forsikringstilfelle eller forårsaket et forsikringstilfelle ved grov uaktsomhet, eller
2. en sikkerhetsforskrift er overtrådt av sikrede eller noen som han kan identifiseres med etter § 10, og oppsigelse er rimelig.

Ved internasjonale transporter er oppsigelsesfristen etter første ledd én uke.

Kapittel 14. Lovvalg og jurisdiksjon

§ 59. Lovvalg og jurisdiksjon

For forsikringen gjelder norsk rett, herunder lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989 nr. 69 §§ 1-1 til 8-6 samt §§ 20-1 og 20-2, med mindre annet følger av forsikringsbeviset eller disse vilkår.

Tvist vedrørende forsikringsforholdet skal avgjøres av de ordinære domstoler i den rettskrets selskapet har sitt hovedkontor.

SÆRVILKÅR

Dersom dette fremgår av beviset, er forsikringen utvidet til å omfatte følgende særtilkåre:

SÆRVILKÅR: Tap på grunn av temperaturinnvirkninger (termoklausul)

Forsikringen omfatter også tap på grunn av temperaturinnvirkninger eller kondens som skyldes at:

- transportmiddel eller last har vært utsatt for havari etter at varen er innlastet,
- transportmidlets eller containerens termomaskineri har vært helt eller delvis ute av drift eller feilaktig innstilt, dog ikke som følge av protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje o.l., jfr. § 18 nr. 3,
- varen er løst i nødhavn.

Som sikkerhetsforskrift gjelder Vilkaårenes § 24: "Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel."

SÆRVILKÅR: Streik, sabotasje, terrorhandlinger m.v.

Forsikringen omfatter tap av eller skade på varene når tapet er voldt av personer som deltar i protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje, terrorhandlinger o.l.

Når tap eller skade har inntruffet eller det er overhengende fare for at det vil inntreffe, kan selskapet, for ikke påbegynte transporter, kreve at transportruten endres og/eller at det byttes transportmiddel, eller at transporten til det oppgitte bestemmelsessted oppgis. Vilkaårenes § 35 tredje ledd nr. 3 kommer ikke til anvendelse ved slike pålegg.

Tap som følge av forsinkelse erstattes ikke. Heller ikke erstattes omkostninger til lossing, lagring, vakhold og videreforsendelse med mindre de er pådratt for å avverge overhengende fare for erstatningsmessig tap etter første ledd.

Selskapet har rett til premietillegg hvis ansvaret ikke er begynt å løpe senest syv dager etter forsikringens tegning.

For internasjonale transporter har selskapet rett til å si opp særtilkåret med syv dagers varsel. Ved transport til eller fra USA kan særtilkåret sies opp med 48 timers varsel. FAL § 3-3 er fraveket, jfr. lovens § 1-3 annet ledd litra (e).

SÆRVILKÅR: Totaltap som følge av forsinkelse (uten at varene er fysisk tapt eller skadet)

Sikrede har krav på erstatning for totaltap etter Vilkaårenes §§ 35 og 36 når:

- en nasjonal transport er blitt forsinket med minst 30 dager, eller
- en internasjonal transport er blitt forsinket med minst 30 dager som følge av tyveri, sjørøveri, skade på andre varer som føres med transportmidlet, at det transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt, eller at havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret, dog ikke som følge av protestaksjoner, opptøyer, streik o.l., jfr. Vilkaårenes § 18 nr. 3.

SÆRVILKÅR: Ekstraordinære losseomkostninger m.v. etter skade

Forsikringen omfatter sikredes ekstraordinære omkostninger ved lossing og annen håndtering av varer som er påført erstatningsmessig tap eller skade, eller ved skade på emballasje eller annen forpakning som har til hensikt å enhetsberede varene for transport og håndtering. Dog erstatter ikke selskapet omkostninger som sikrede kan kreve erstattet i felleshavari. Selskapets ansvar etter denne bestemmelsen er i alle tilfeller begrenset til 20 % av forsikringssummen.

SÆRVILKÅR: Utgifter ved vrakfjerning

Selv om forsikringssummen overskrider, erstatter selskapet også sikredes rimelige utgifter til å bortskaffe restene av de forsikrede varer i tilfelle av erstatningsmessig totaltap eller manko, begrenset til 20 % av forsikringssummen av varene i den angjeldende transport.

SÆRVILKÅR: Forsikring av krigsfarer

For dette særtilkåret gjelder Vilkaåre for transportforsikring av varer av 1995, med de endringer som følger nedenfor:

1. Farer som dekkes

- 1.1. Krig eller krigslignende forhold.
- 1.2. Inngrep av fremmed statsmakt når inngrepet eller inngrepene har sammenheng med krig eller krigslignende forhold.

2. Begrensning i tapsfeltet

Tap som følge av forsinkelse dekkes ikke. Omkostninger til lossing, lagring, vakhold og videreforsendelse erstattes ikke, med mindre de er pådratt for å avverge overhengende fare for erstatningsmessig tap etter punkt 1.

3. Endring eller oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet

Når tap eller skade har inntruffet eller det er overhengende fare for at det vil inntreffe, kan selskapet, for ikke påbegynte transporter, kreve at transportruten endres og/eller at det byttes transportmiddel, eller at transporten til det oppgitte bestemmelsessted oppgis. Vilkaårenes § 35 tredje ledd nr. 3 kommer ikke til anvendelse ved slike pålegg.

4. Omlasting

Blir transporten oppholdt på grunn av omlasting underveis, trer forsikringen ut av kraft kl. 2400 lokal tid den femtende dag etter den dag da transportmidlet ankom omlastingsstedet, eller etter det senere tidspunkt da omlastingen ble bestemt. Forsikringen trer i kraft igjen når varen blir innlastet i det transportmiddel som skal utføre videretransporten. Skal videretransporten skje med skip, trer forsikringen først i kraft ved innlastingen i skipet.

5. Rapporteringsplikt

Forsikringstageren har rapporteringsplikt ved forsendelser til eller fra de land som er dekket av særvilkåret. Innholdet i rapporteringsplikten avtales mellom partene.

6. Forsikringstidens opphør

I tillegg til Vilkårenes § 15 gjelder:

Ved transport som slutter i utlandet, opphører ansvaret når varen blir utlevert til mottakeren på bestemmelsesstedet, dog senest kl. 2400 lokal tid den femte dag etter dagen for ankomsten. Er den siste del av den forsikrede transport en sjøtransport, opphører ansvaret når varen blir losset fra skipet, dog senest kl. 2400 lokal tid den femtende dag etter dagen for skipets ankomst til det sted hvor varen skal losses.

7. Oppsigelse

Partene har rett til å si opp særvilkåret med 48 timers varsel. Forsikringsavtalelovens §§ 3-2 og 3-3 er fraveket, jfr. lovens § 1-3 annet ledd (e).

8. Endring av premien

Dersom krigsrisikoen øker, kan selskapet:

- 8.1. Ved enkelttransport endre premien hvis transporten ikke er påbegynt senest syv dager etter at forsikringsavtalen er inngått.
- 8.2. Endre premien med virkning for transporter som ikke er påbegynt .

SÆRVILKÅR: Sikkerhetsforskrift for transport av varer til, fra og i risikoutsatte land og områder

Forsikringstaker skal:

1. Kun benytte speditør fra land som har ratifisert CMR konvensjonen og med erfaring med varetransport i minimum 5 år, for speditør og 1 år med regelmessig kjøring for sjåfører i de land og områder som spesifisert i forsikringsbeviset.
2. Kreve at transporten skal foregå direkte i lukkede kjøretøy (ikke kapell, presenning, open top) uten omlastinger.
3. Påse at det kun utstedes gjennomgangsfraktbrev hvor speditøren som påtar seg oppdraget er i ansvar under hele den forsikrede transport.
4. Kreve at speditøren påtar seg nedenstående forpliktelser som en del av transportavtalen og sørge for dokumentasjon for dette i form av speditørens underskrift på et eksemplar av "Krav til fraktfører ved transport til, fra og i risikoutsatte land og områder".

Krav til fraktfører ved transport til, fra og i risikoutsatte land og områder

Speditøren bekrefter herved at han påtar seg nedenstående forpliktelser som en del av transportavtalen med kunden. Nedenstående forpliktelser fritar ikke speditøren fra å foreta andre nødvendige og rimelige tiltak for å avverge tap, og skal ikke i noe tilfelle innskrenke speditørens ansvar som fraktfører etter gjeldende rett.

1. Fraktdokumentet - ansva
Speditøren skal utstede et gjennomgangsfraktbrev og være i ansvar under hele transporten.
2. Speditør/fraktfører skal påse at transporten skal foregå direkte i lukkede kjøretøy (ikke kapell, presenning, open top) uten omlasting.
3. Instruks til sjåfører og speditørens fraktførere - rapportering om kjøringen

1. Speditøren skal utferdige nedenstående instruks til sjåfører og speditørens fraktførere. Instruksjonen skal i tillegg inneholde bestemmelser om gjennomføring av en sikker transport, så som reiserute, alternativ reiserute, steder for rapportering til speditøren, planlagte stopp, inngjerdede og bevoktede parkeringsplasser, steder for påfylling av drivstoff, hvordan sjåføren skal opptre ved uregelmessigheter, låsing og plombering av kjøretøyets lasterom. Sjåføren skal alltid følge oppdrags/arbeidsgivers kjøreplan/instruks om lasting, reiserute, lossing og ikke akseptere endringer i kjøreplanen fra andre.

2. Speditøren skal ved manglende kontakt med sjåføren som nevnt i pkt. 6.4. uten opphold etterlyse kjøretøyet i det aktuelle land og varsle oppdragsgiver

4. Krav til sjåføren

Under transporten skal det kun anvendes sjåfører som har minst 1 års erfaring med kjøring til, fra og i de land og områder som er spesifisert i forsikringsbeviset. Med 1 års erfaring menes regelmessig kjøring til, fra og i de land og områder nevnt i forsikringsbeviset.

5. Krav til kjøretøyets utstyr

1. Kjøretøyet skal være utstyrt med trackingsystem med døgnbasert overvåkning med uttrykings- og etterforskningsmulighet.
2. Ved termotransport skal det kun benyttes kjøretøy med aggregat for temperert transport av anerkjent fabrikkat.
3. Alle kjøretøyets dører skal være utstyrt med alarm.

6. Forholdsregler under transporten

1. Stopp for natten må på forhånd planlegges og må kun skje på inngjerdet og bevoktet parkeringsplass i land der det er tilgjengelig.
2. Kjøretøyet må aldri frakobles, forlates eller hensettes ubevoktet.
3. Påfylling av drivstoff skal skje før passering av grense inn i de risikoutsatte land/områder spesifisert i forsikringsbeviset. Etterfylling skal kun skje på store og godt opplyste steder med stor gjennomgangstrafikk.
4. Sjåføren skal ta kontakt med overvåkningssystemet og sin arbeidsgiver på forhåndsavtalte steder på reiseruten og avgi rapport om kjøringen.
5. Ved mistanke om at transporten blir skygget eller forfulgt skal sjåføren varsle etter følgende prioriterte rekkefølge
  - Via overvåkningssysteme
  - Arbeidsgiver

7. Lasting/lossing i det aktuelle land/område

1. Sjåføren skal gjøre seg kjent med mottakers navn og adresse, uansett om disse er skrevet på et annet alfabet enn det latinske. Han skal forvise seg om at varen blir utlevert til rett mottaker mot at denne legitimerer seg. Sjåføren skal notere mottakerens navn, stilling og identifikasjonens art og nummer.
2. Sjåføren skal aldri forlate kjøretøyet under lossing eller lasting og må hele tiden følge med i arbeidet.
3. Kun ett kjøretøy om gangen skal lastes eller losses, og det må bare åpnes én dør om gangen.
4. Sjåføren må ikke undertegne fraktpapirer hvor skade/manko er anført dersom han ikke selv har kunnet konstatere dette. Ved underskrift under press skal sjåføren skrive sin fremstilling av saken og deretter snarest varsle via overvåkningssystemet og ta kontakt med arbeidsgiver.

5. Sjåføren skal til enhver tid være tilgjengelig for overvåkingssystemet.

Cybereksklusjon

1.1 Med unntak kun av klausul 1.2 under, skal denne forsikringen i intet tilfelle dekke tap, skade, ansvar eller utgifter som direkte eller indirekte er forårsaket av eller hvor det har vært en medvirkende årsak eller stammer fra bruk eller benyttelse av som et middel til å påføre skade, enhver datamaskin, ethvert datasystem, softwareprogram for datamaskin, skadelig programvare (kode), datavirus eller prosessor eller et hvilket som helst annet elektronisk system.

1.2 I tilfeller hvor denne klausulen er inntatt i poliser som dekker farer vedrørende krig, borgerkrig, revolusjon, opprør, eller deravfølgende borgerlige uroligheter, eller enhver fiendtlig handling av eller mot en krigførende makt, eller terrorisme eller en person som handler ut fra et politisk motiv, skal klausul 1.1. ikke anvendes for å ekskludere tap (som ellers ville være dekket) som stammer fra bruken av enhver datamaskin, ethvert datasystem, softwareprogram for datamaskin eller et hvilket som helst annet elektronisk system i utskytnings- og/eller styresystemet og/eller skytemekanisme til et hvilket som helst våpen eller missil.

1. Forsikringsavtalen består av

- forsikringsdokumentet
- eventuell avtale ved kollektive forsikringer **og reguleres også av**
- forsikringsavtaleloven (FAL)
- det øvrige lovverket

Forsikringsbeviset gjelder foran forsikringsvilkår og sikkerhetsforskrifter. Spesielle bestemmelser gjelder foran generelle bestemmelser.

2. Norske lover og domstoler

Norsk lovgivning gjelder for forsikringsavtalen. Tvister etter forsikringsavtalen avgjøres ved norsk domstol.

3. Garantiordning for skadeforsikringer

Gjensidige er med i en garantiordning for individuelle/private skadeforsikringer som kan bidra dersom selskapet ikke har penger til å betale.

4. Valuta

Priser, erstatninger og renter beregnes og gjøres opp i norske kroner.

5. Grunnpris

Grunnprisen er et fast beløp uavhengig av forsikringsavtalens omfang. Den dekker kostnader til administrasjon og refunderes ikke ved oppsigelse i forsikringsåret.

6. Ettårige avtaler fornyes automatisk

Forsikringen er ettårig og fornyes automatisk for ett år av gangen dersom ikke forsikringstaker sier opp forsikringen. Gjensidige kan endre pris og vilkår hvert år ved hovedforfall.

7. Angrerett i henhold til Angrerettloven

Private forsikringstakere har rett til å angre på inngått avtale om kjøp av forsikring når salget har skjedd per telefon eller internett. Angrefristen er 30 dager for personforsikring og 14 dager for øvrige forsikringer. Fristen løper fra mottatt forsikringsdokument.

Melding om bruk av angrerett må gis innen utløpet av angrefristen. Forsikringen vil da bli avsluttet, og forsikringstakeren vil kun betale forsikringspremie og evt trafikksforsikringsavgift for de dagene forsikringen har vært i kraft.

8. Tidsbegrensede forsikringer

Forsikringer som er avtalt for en tidsbegrenset periode, opphører på avtalt utløpsdato uten ytterligere varsel.

9. Tilgodehavende

Opphører forsikringen i forsikringstiden, beregnes tilgodehavende for gjenstående del av forsikringstiden, så sant ikke annet er angitt i de enkelte forsikringsbevis. Dette gjelder ikke for grunnpris, se punkt 5.

Ønskes beløpet utbetalt, må kontonummer oppgis. For privatkunder må kontonummeret eies av forsikringstager. For næringslivskunder må kontonummer og forsikringstager være knyttet til samme organisasjonsnummer. Tilgodebeløp kan også overføres til annet forsikringsforhold i Gjensidige.

10. Avtalegiro

Betaling via AvtaleGiro forutsetter trekk i henhold til betalingsoversikten. Ved manglende trekk forfaller resterende del av årspremien til betaling

11. Renter

Det beregnes renter ved erstatningsoppgjør i samsvar med forsikringsavtalelovens §§ 8-4 og 18-4.

12. Opphør ved eierskifte

I stedet for forsikringsavtalelovens § 7-2 gjelder: Skifter den ting forsikringen er knyttet til eier, faller forsikringen bort. Gjensidige svarer likevel for forsikringstilfeller som inntreffer innen fjorten dager etter eierskiftet. Forsikringen bortfaller uansett når den nye eier har tegnet forsikring.

13. Automatisk opphør av forsikring på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring

Motorvognforsikringen på registrerte kjøretøy med ansvarsforsikring opphører automatisk ved salg, vraking, tyveri og avregistrering.

14. Trafikksforsikringsavgift til staten

Forsikringsselskapene er pålagt å kreve inn trafikksforsikringsavgift til staten. Trafikksforsikringsavgiften følger ansvarsforsikringen for kjøretøy, og du betaler for den perioden kjøretøyet er registrert.

15. Gjensidiges rett til å si opp forsikringen

Gjensidige kan si opp forsikringen ved manglende betaling, feil eller manglende opplysninger samt ved særlige forhold. I tillegg kan Gjensidige si opp forsikringen dersom forsikringstaker går konkurs eller etter en skade, så sant oppsigelse er rimelig. Dette gjelder ikke livsforsikringer.

16. Svik

Ved svik opphører både rett til erstatning og refusjon av innbetalt beløp, og alle forsikringsavtaler kan sies opp med øyeblikkelig virkning. Allerede utbetalte erstatningsbeløp kan kreves tilbakebetalt.

17. Krig og alvorlige uroligheter

Forsikringen dekker ikke skade på person og ting som skyldes

- krig eller alvorlige uroligheter i Norge
- krig eller alvorlige uroligheter i utlandet dersom forsikrede reiser inn i, eller tar opphold i, et område med krig eller alvorlige uroligheter – hvis ikke annet er avtalt skriftlig
- deltakelse i krig

På person-, motorvogn- og reiseforsikringer dekker

- Gjensidige likevel skade på person og ting som skyldes
- krig eller alvorlige uroligheter i utlandet dersom forsikrede allerede befinner seg i et område når det bryter ut krig eller alvorlige uroligheter. Forsikringen gjelder da i inntil 6 uker fra dette tidspunkt.

18. Skade ved terrorhandlinger

Ved terrorhandling er Gjensidiges samlede erstatningsansvar overfor alle kunder og andre kravstillere begrenset til kr 1 milliard pr. skadehendelse. Alle skader som inntreffer innenfor et tidsrom på 48 timer, regnes som samme hendelse. Overstiges fastsatt grense pr. hendelse, vil erstatningen bli redusert forholdsmessig.

For følgende objekter/interesser dekkes uansett ikke skade som direkte eller indirekte er en følge av terrorhandling:

- Dammer, tunneler, broer, flyplasser, jernbanestasjoner, kraftverk, bygninger med mer enn 25 etasjer
- Objekter/interesser utenfor Norden

Begrensningene over gjelder ikke for reiseforsikring eller personforsikringer - eller for personskade som går inn under Bilansvarsloven eller Lov om yrkesskadeforsikring.

Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder en voldshandling eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser - og som forstås å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt.

19. Farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser m.m.

For personskade under Bilansvarsloven og Lov om yrkesskadeforsikring samt på reise- og personforsikringer dekker Gjensidige skade eller tap som følge av farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser, skade eller tap forårsaket av raketter, atomvåpen eller radioaktiv stråling.

For reise- og personforsikringer gjelder følgende begrensning:

Ved skade forårsaket av atomvåpen eller radioaktiv stråling, er samlet erstatningsansvar overfor alle kunder og kravstillere begrenset til kr 500 millioner pr. skadehendelse. Alle skader som skyldes samme hendelse eller som har sin årsak i en sammenhengende kjede av hendelser, regnes som én skadehendelse.

For øvrige forsikringer dekkes ikke slike skader/tap.

20. Jordskjelv og vulkanutbrudd

Gjensidige dekker tap eller skade som direkte eller indirekte er forårsaket av eller står i sammenheng med jordskjelv eller vulkanske utbrudd for:

- personforsikringer med unntak av ulykkeskade som følge av jordskjelv i Norge
- reiseforsikringer
- personskade under Bilansvarsloven
- personskade under Lov om yrkesskadeforsikring

For øvrige forsikringer dekkes ikke tap eller skade, og økning i tap eller skade, ved jordskjelv og vulkanutbrudd.

21. Områder som er underlagt sanksjoner fra FN eller EU

Enhver erstatningsplikt - og andre forpliktelser overfor den forsikrede eller andre rettighetshavere under forsikringen - bortfaller dersom oppfyllelse av forpliktelsen medfører brudd på regelverk som gjennomfører bindende vedtak fattet av FNs Sikkerhetsråd eller restriktive tiltak vedtatt av EUs råd.

22. Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister – FOSS

Alle skader som meldes et forsikringsselskap, kan registreres i Forsikringsselskapenes sentrale skaderegister. Når et forsikringsselskap melder en skade til registeret, får selskapet automatisk oversikt over fødsels-, organisasjons- og saksnummer, bransjekode, selskap, skadetype, dato og saksbehandlers initialer for alle skader som tidligere er

meldt på samme kunde - også skader i andre forsikringsselskap. Registrerte skader slettes etter 10 år.

Forsikringstaker har innsynsrett ved skriftlig henvendelse til FINANS NORGE, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo eller: firmapost@fno.no

23. Register over livsforsikringer og pensjonsavtaler

Finansnærings Servicekontor har et register over alle livsforsikringer og pensjonsavtaler slik at forsikrede og etterlatte lettere skal finne opplysninger. Det er registrert navn, fødselsnummer, referansenummer og navnet på finansinstitusjonen.

Forsikringstaker kan få innsyn eller reservere seg mot å stå i registeret ved å henvende seg til FNO Servicekontor, Postboks 2473 Solli, 0202 Oslo.

Se også norskpensjon.no

24. Skjønn

Fastsettelse av erstatningsgrunnlag og verdier samt spørsmål i forbindelse med beregning av avbruddstap avgjøres ved skjønn dersom sikrede eller Gjensidige krever det. Skjønnets verdifastsettelse er øvre grense for Gjensidiges erstatningsansvar.

Sikrede eller Gjensidige kan kreve erstatningen fastsatt ved skjønn, for fysisk skade på følgende gjenstander:

- Motorvogn, inkludert tilhenger
- Arbeidsmaskin
- Skip og båt
- Bygning
- Innbo, eiendeler og driftsløsøre
- Driftstap inkludert husleietap
- Verdigjenstander

Med unntak av driftstap og husleietap skal skjønnen bare omhandle den fysiske skaden på den forsikrede gjenstanden, ikke andre krav i anledning skaden.

Skjønn avgis av sakkyndige og uhildede personer. Hver av partene velger en skjønnsmann. Dersom en av partene ønsker det, kan det velges særskilt skjønnsmann for bestemte ting ved avbruddstap for bestemte spørsmål.

Har den ene av partene skriftlig underrettet den andre om sitt valg, plikter den andre innen en uke etter at underretning er mottatt, å meddele om hvem som velges. Før skjønnen velger skjønnsmennene en oppmann. Hvis en av partene forlanger det, skal denne være bosatt utenfor partenes hjemsted og utenfor den kommune hvor forsikringstilfellet har inntruffet. Unnlater en av partene å velge skjønnsmann, oppnevnes denne av tingretten i den rettskrets hvor skjønnen foretas. Blir skjønnsmennene ikke enige om oppmann, oppnevnes denne på samme måte.

Skjønnsmennene skal innhente de opplysninger og foreta de undersøkelser som de anser nødvendige. De plikter å avgi sitt skjønn på grunnlag av forsikringsavtalen. Skjønnsmennene foretar verdsettelsen og besvarer spørsmålene ved avbruddstap uten at oppmannen tilkalles. Blir de ikke enige, tilkalles oppmannen som etter de samme regler avgir sitt skjønn over de punkter som skjønnsmennene er uenige om. Blir oppmannen tilkalt, beregnes erstatningen på grunnlag av dennes skjønn. Erstatningen skal likevel ikke ligge utenfor de grenser som

skjønnsmennenes ansettelse medfører.

Partene betaler hver sin skjønnsmann. Honorar til oppmannen og mulige andre omkostninger ved skjønnet bæres med en halvpart på hver. Ved skjønn overfor privatkunder som gjelder tingskade knyttet til privat forsikring, hvor det er Gjensidige som krever skjønn, betaler Gjensidige alle skjønnskostnader. Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

25. Informasjon om behandling av personopplysninger

Behandling av dine personopplysninger er nødvendig for å inngå og oppfylle forsikringsavtalen vi har med deg. Opplysningene behandles ved fornyelse av avtalen, ved skadebehandling og oppgjør og for å administrere kundeforholdet. Vi behandler også dine personopplysninger med grunnlag i vår berettigede interesse. Dette gjelder ved kundeoppfølging og markedsføring, ved markeds- og kundetilfredshetsundersøkelser, ved utvikling av nye og eksisterende tjenester og når vi logger besøk på våre nettsider

Ved klagebehandling, regresskrav og rettslige prosesser, vil vi behandle dine personopplysninger med formål å fastsette, gjøre gjeldende og forsvare et rettskrav. Vi behandler også personopplysninger på grunn av andre rettslige forpliktelser som påhviler foretaket som følge av annen lovgiving.

Dersom behandlingen gjelder særlige kategorier av personopplysninger, som helseopplysninger og opplysninger om fagforeningsmedlemskap som er nødvendig for å inngå avtalen, vil vi be om ditt samtykke til dette.

Automatiserte individuelle avgjørelser brukes ved kjøp av forsikring, og ved skadebehandling. I slike avgjørelser kan profilering inngå. Dersom resultatet av automatiserte individuelle avgjørelser påvirker deg i betydelig grad så har du i noen tilfeller rett til manuell inngripen. I de tilfeller dette gjelder vil du bli informert.

Gjensidige kan gjøre dine personopplysninger tilgjengelige for andre for eksempel internt i konsernet, til tjenesteleverandører og samarbeidspartnere, forsikringsformidlere, andre forsikringsselskaper og til forsikringsselskapenes fellesregistre. Dette gjøres kun i den grad dette er tillatt etter gjeldende lovgivning og ikke i strid med vår taushetsplikt. Der utleveringsplikt til offentlige myndigheter går foran taushetsplikten, vil vi også kunne utlevere personopplysninger uten ditt samtykke.

Dine personopplysninger behandles så lenge du har en forsikring hos oss. Etter at en avtale med oss er sagt opp vil vi lagre opplysningene frem til foreldelsesfrister for de aktuelle produktene er utløpt på grunn av muligheten for fremtidige erstatningskrav som kan tilbakeføres til avtaleforholdet.

Personopplysningsloven gir deg større kontroll over egne personopplysninger. Dette betyr blant annet at du har rett til å be om innsyn, korrigerende eller sletting av dine personopplysninger. Du har i visse tilfeller også rett til å protestere mot behandlingen og rett til å kreve behandling begrenset. Du kan motsette deg behandling knyttet til direkte markedsføring og der behandling er basert på

samtykke kan du tilbakekalle dette. Du har også rett til å få utlevert personopplysninger du har gitt om deg selv, og du har rett til å klage til tilsynsmyndigheter. Du utøver dine rettigheter gjennom eget innlogget område, eller ved å henvende deg skriftlig til oss.

Behandlingsansvarlig er Gjensidige Forsikring ASA, Norge, Schweigaards gate 21, 0191 Oslo, org.nr. 995 568 217. Kontaktadresse er: Gjensidige Forsikring ASA, Postboks 700 Sentrum, 0106 Oslo.

Du kan også kontakte vårt personvernombud på personvernombudet@gjensidige.no eller skriftlig til: Gjensidige Forsikring ASA, v/ Personvernombudet, Postboks 700 Sentrum 0106 Oslo

Du finner vår fullstendige personvernerklæring på www.gjensidige.no, eller du kan få den tilsendt ved å sende inn en skriftlig henvendelse til oss.

Transport

Erstatningsregler for Transport er inkludert i Cefor bransjevilkårene i del 2.